

ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ
การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ (รอบที่ ๑) และแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงของการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ต่อมาคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ เห็นชอบแนวทางการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑ ดังนั้น เพื่อเผยแพร่ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกัน อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๑ ของคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑ แนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายวิชัย โภชนกิจ)

อธิบดีกรมการค้าภายใน

ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง
โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ
การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑
แนบท้ายประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้
เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ
การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑
ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ (รอบที่ ๑) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตามที่ฝ่ายเลขานุการ นบข. เสนอ วงเงินงบประมาณ ๒๑,๔๙๕.๗๔ ล้านบาท และเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยมีอธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นประธาน ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงของการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑ ภายในกรอบวงเงิน ๒๑,๔๙๕.๗๔ ล้านบาท และให้กระทรวงพาณิชย์ หรือในรายละเอียดกับกระทรวงการคลัง (ธ.ก.ส.) สำนักงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับค่าชดเชย ต้นทุนเงินและค่าบริหารจัดการของ ธ.ก.ส. ให้ได้ข้อมูลที่ดีชัดเจนก่อน โดยพิจารณาให้อยู่ในขอบเขตที่รัฐสามารถให้บริการได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งอยู่ภายในกรอบสัดส่วนวงเงินตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ มาตรา ๒๘ แห่ง พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้วให้ดำเนินการต่อไปได้

๑.๓ คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ เห็นชอบแนวทางการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านราคาให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไม่ให้ประสบปัญหาขาดทุน
- ๒.๒ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาาราคาข้าวตกต่ำ
- ๒.๓ เพื่อให้กลไกตลาดทำงานเป็นปกติ ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันทางการค้าได้

๓. ชนิดข้าวและพื้นที่ดำเนินการ

ประกันรายได้ข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี และข้าวเปลือกเหนียว ในพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั่วประเทศ

๔. ราคาและปริมาณประกันรายได้

กำหนดราคาและปริมาณประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ณ ราคาความชื้นไม่เกิน ๑๕% โดยชดเชยเป็นจำนวนตันในแต่ละชนิดข้าว ดังนี้

ชนิดข้าว	ราคาประกันรายได้ (บาท/ตัน)	ครัวเรือนละไม่เกิน (ตัน)
ข้าวเปลือกหอมมะลิ	๑๕,๐๐๐	๑๔
ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่	๑๔,๐๐๐	๑๖
ข้าวเปลือกเจ้า	๑๐,๐๐๐	๓๐
ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี	๑๑,๐๐๐	๒๕
ข้าวเปลือกเหนียว	๑๒,๐๐๐	๑๖

ทั้งนี้ กรณีเกษตรกรเพาะปลูกข้าวมากกว่า ๑ ชนิด ได้สิทธิไม่เกินจำนวนขั้นสูงของข้าวแต่ละชนิด และเมื่อรวมกันต้องไม่เกินขั้นสูงของชนิดข้าวที่กำหนดไว้สูงสุด

๕. ข้าวอายุสั้น (คุณภาพต่ำ)

พันธุ์ข้าวที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้ จำนวน ๑๘ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ ๗๕ พันธุ์ซี - ๗๕ พันธุ์ราชินี พันธุ์พวงทอง พันธุ์พวงเงิน พันธุ์พวงเงินพวงทอง พันธุ์พวงแก้ว พันธุ์ขาวปทุม พันธุ์สามพราน ๑ พันธุ์ ๐๓๙ (อีกชื่อหนึ่งว่าพันธุ์เจ้าพระยา และพันธุ์ PSLC๐๒๐๐๑ - ๒๔๐) พันธุ์โพธิ์ทอง พันธุ์ขาวคลองหลวง พันธุ์มาเลเซีย พันธุ์เตี้ยมาเล พันธุ์ขาวมาเล พันธุ์มาเลแดง พันธุ์เบตง และพันธุ์อีเล็ป รวมทั้งสายพันธุ์อื่นซึ่งพบว่ามีคุณลักษณะ เช่นเดียวกับข้าวอายุสั้นดังกล่าวข้างต้น

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๖.๑ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑ ต้องเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าว ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ยกเว้นภาคใต้ ต้องปลูกข้าวระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๖.๒ การใช้สิทธิประกันรายได้ เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวซึ่งเกษตรกรระบุ ในใบรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร

๖.๓ การประกาศเกณฑ์ราคากลางอ้างอิง คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประกาศราคากลางอ้างอิงครั้งแรกในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ สำหรับเกษตรกรได้รับสิทธิตั้งแต่วันที่เก็บเกี่ยว - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ และประชุมครั้งต่อไปทุกๆ ๑๕ วัน จนถึงวัน สิ้นสุดการใช้สิทธิตามโครงการประกันรายได้ฯ

๖.๔ ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - ตุลาคม ๒๕๖๓

๗. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

๗.๑ การขึ้นทะเบียน เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ รอบที่ ๑ กับกรมส่งเสริมการเกษตร หลังจากเพาะปลูกแล้ว ๑๕ วัน โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ยกเว้นภาคใต้ ต้องปลูกข้าวระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และต้องแจ้งวันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อใช้เป็นข้อมูลช่วงระยะเวลา ที่เกษตรกรจะได้รับสิทธิชดเชย ทั้งนี้ กรอบระยะเวลาการขึ้นทะเบียนในแต่ละพื้นที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

๗.๒ การใช้ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ให้ใช้ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่รายประเทศของข้าวแต่ละชนิด ปี ๒๕๖๑/๖๒ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่จะได้รับสิทธิในการชดเชย

๗.๓ การคำนวณปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรจะได้รับสิทธิ ให้คำนวณปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นข้อมูลในการจ่ายเงินชดเชยจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่รายประเทศ ปี ๒๕๖๑/๖๒ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยใช้พื้นที่ทั้งหมดที่ขึ้นทะเบียนปลูกข้าวแต่ละชนิดมาคูณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เป็นปริมาณผลผลิตที่ต้องชดเชย แต่ต้องไม่เกินปริมาณผลผลิตที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อ ๔ ทั้งนี้ หากเกษตรกรเพาะปลูกข้าวมากกว่า ๑ ชนิด ใช้สิทธิได้ไม่เกินจำนวนขั้นสูงของข้าวแต่ละชนิดและเมื่อรวมกันต้องไม่เกินขั้นสูงของชนิดข้าวที่กำหนดไว้สูงสุด

๗.๔ การประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง จะประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงครั้งแรกในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ สำหรับเกษตรกรได้รับสิทธิตั้งแต่วันที่เก็บเกี่ยว - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ และครั้งต่อไปทุกๆ ๑๕ วัน จนถึงวันสิ้นสุดการใช้สิทธิตามโครงการประกันรายได้ฯ โดยระยะเวลาที่จะชดเชยภาคอื่นๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๗.๕ ระยะเวลาใช้สิทธิขอรับการชดเชยของเกษตรกร เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ซึ่งเกษตรกรระบุในทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร

๗.๖ การจ่ายเงิน ธ.ก.ส. จ่ายเงินชดเชยเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรงตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด ภายใน ๓ วันนับตั้งแต่วันที่คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงในแต่ละรอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดภาระในการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ฯ เกษตรกรไม่ต้องทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส.

๘. การคำนวณราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง

ให้ใช้มูลค่าขายส่งข้าวสารและผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดคูณด้วยอัตราสีแปรข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร และหักด้วยค่าใช้จ่ายต่างๆ ประกอบด้วย ค่าสีแปรสภาพและค่าขนส่ง โดยมีรายละเอียดในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{มูลค่าข้าวสาร + ผลิตภัณฑ์} \\ \hline \times \\ \hline \text{อัตราสีแปรสภาพ} \\ \hline \end{array} \quad = \quad \begin{array}{|c|} \hline \text{ค่าใช้จ่าย} \\ \hline \text{(ค่าสีแปรสภาพ + ค่าขนส่ง)} \\ \hline \end{array} \quad = \quad \begin{array}{|c|} \hline \text{ราคาข้าวเปลือกอ้างอิง} \\ \hline \end{array}$$

๘.๑ มูลค่าข้าวสารและผลิตภัณฑ์ ให้ใช้ราคาข้าวสารขายส่งของกรมการค้าภายในและสมาคมโรงสีข้าวไทย เฉลี่ยย้อนหลัง ๑๕ วัน ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร แต่ละชนิด โดยข้าวขาวเมื่อนำมาคำนวณเป็นข้าวเปลือกเจ้า ให้ใช้ราคาข้าวขาว ๕% และข้าวหนึ่ง ๕% มาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักตามสัดส่วนข้าวขาวร้อยละ ๗๐ และข้าวหนึ่งร้อยละ ๓๐ ตามอัตรากาการผลิตข้าวหนึ่งเพื่อส่งออกของประเทศ

๘.๒ ค่าใช้จ่าย แยกเป็นค่าสีแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารและค่าขนส่ง โดยใช้อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการของรัฐที่ผ่านมา

๙. การกำกับดูแล

คณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด ติดตาม กำกับดูแลการดำเนินโครงการฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและป้องปรามเพื่อให้การค้าขายปกติเกิดความเป็นธรรมไม่มีการเอารัดเอาเปรียบเกษตรกร ทั้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ

๑๐. หน่วยงานดำเนินโครงการ

๑๐.๑ กรมการค้าภายใน ในฐานะประธานและฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ กำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงของการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการดำเนินการและรายงานผลการดำเนินการให้ นบข. ทราบ

๑๐.๒ ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานหลักในจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาเป้าหมายกับราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งชี้แจงให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่รับทราบ โดยอาจร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมการค้าภายใน และจังหวัดแหล่งผลิต

๑๐.๓ กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในปี ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยคำนึงถึงความสะดวกและประโยชน์ที่เกษตรกรพึงได้รับการช่วยเหลือโดยเร็ว รวมทั้งร่วมกับกรมการค้าภายใน ธ.ก.ส. และจังหวัดแหล่งผลิต ในการชี้แจงเกี่ยวกับโครงการฯ ในระดับพื้นที่

๑๐.๔ จังหวัดแหล่งผลิต โดยคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด ติดตามกำกับดูแลการดำเนินโครงการฯ ในระดับพื้นที่ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และร่วมกับกรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมการเกษตร และ ธ.ก.ส. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการฯ ในพื้นที่รับผิดชอบ
